

**Оверчук К.О.,
Мельниченко Р.В., к.ю.н.,
завідувач кафедри правового забезпечення безпеки бізнесу,
адвокат,
Державний торговельно-економічний університет,
м. Київ**

СУЧАСНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ

Юридична наука сьогодні розвивається під впливом глобалізаційних процесів, воєнних викликів, технологічних інновацій і суспільних трансформацій. Вона виконує не лише теоретичну, але й прикладну функцію – спрямована на вдосконалення законодавства, правозастосовчої практики та підготовку нової генерації правників.

1. Цифровізація та право: Одним із найважливіших напрямків є розвиток правового регулювання у сфері цифрових технологій. Досліджується застосування електронних доказів, електронного документообігу, кібербезпеки. Особливо актуальними є питання правового статусу штучного інтелекту, регулювання криптовалют, використання смарт- контрактів.

2. Європейська інтеграція: Євроінтеграційний курс України визначає необхідність гармонізації національного законодавства з правом ЄС. Дослідження охоплюють адаптацію у сферах антикорупційної політики, судової реформи, захисту прав людини, адміністративного врегулювання.

3. Захист прав людини та міжнародне гуманітарне право: Воєнні події в Україні актуалізували дослідження у сфері прав людини та гуманітарного права. Вчені аналізують питання притягнення до відповідальності за воєнні злочини, захисту прав внутрішньо переміщених осіб, відшкодування шкоди, завданої агресією.

4. Екологічне та енергетичне право: Активно розвивається дослідження правового забезпечення охорони довкілля, переходу на відновлювану енергетику, впровадження «зеленої економіки». Актуальним є пошук правових механізмів відповідальності за екологічні злочини та імплементація міжнародних екологічних угод.

5. Інноваційні методи юридичної освіти: Юридична наука тісно пов'язана з правничою освітою. Сучасні напрями розвитку включають впровадження практико-орієнтованих методів: юридичних клінік, симуляцій судових процесів, дистанційних технологій навчання.

6. Розвиток міжнародного права: Значну увагу приділяють дослідженню проблем міжнародного права: механізмів відшкодування збитків державі, що постраждала від агресії; посилення відповідальності міжнародних суб'єктів; ефективності міжнародних судових інституцій.

Висновок : сучасна юридична наука розвивається у напрямку поєднання класичних теоретичних підходів і новітніх викликів. Основними пріоритетами є цифровізація, інтеграція у європейський правовий простір, посилення гарантій прав людини, охорона довкілля та розвиток міжнародного права.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» від 05.10.2017 № 2163-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>
4. Міністерство юстиції України. Офіційний сайт. URL: <https://minjust.gov.ua>
5. Європейський Союз. Acquis communautaire. URL: <https://european-union.europa.eu>
6. Вікіпедія. Міжнародне право. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Міжнародне_право
7. Буткевич В.Г. Сучасні проблеми міжнародного права. Київ: Видавничий дім «Юридична думка», 2020.
8. Рабінович П. Основи загальної теорії права та держави. Львів: «Світ», 2021.
9. Шемшученко Ю.С., ред. Юридична енциклопедія: у 6 т. Київ: «Юридична думка», 1998-2013.